

Kristianstads
kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Barn- och utbildningsförvaltningen

Sånnaskolan årskurs F-6 och fritidshem åk F-3

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar förskolans eller skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på skollagens kapitel 6 diskrimineringslagens kapitel 3

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Planen gäller för läsåret

2019/2020

Ansvarig för planen

rektor Carina Jörnland

Barn och elever har varit delaktiga genom

Klassråd och elevråd

1. Lagstiftningen

I **skollagens kapitel 6** finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen.

I **diskrimineringslagens kapitel 3** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbete med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, *undersöka, analysera, åtgärda* samt *utvärdera* och *följa upp*. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Om dokumentationen ska göras digitalt används G-Suite – team-drive. Det är då mycket viktigt att beakta att **inga känsliga** uppgifter får framkomma. På individnivå sker dokumentationen i mall från metodboken alternativt i UNIKUM.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad gäller

- varje verksamhet ska årligen upprätta en plan
- planen ska finnas tillgänglig på förskolans/skolans hemsida

3. Definitioner

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

På **diskrimineringsombudsmannen** finns mer att läsa om diskrimineringsgrunder, vad lagen säger och olika exempel.

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. (Skolverkets Allmänna Råd). Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier.

Trakasserier

Kränkningar kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna är trakasserier.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Skolchef

- ansvarar för att skyndsamt följa upp av förskolechef/rektors anmälda fall av kränkningar och eller trakasserier, samt anmäla, enligt delegeringsordningen till Barn- och utbildningsnämnden.

Förskolechef/rektor

- ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, hålls aktuell, följs upp och finns på hemsidan
- ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling
- ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen
- ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar
- kontaktar och informerar skolchef vid samtliga fall av kränkningar och/eller trakasserier och anmäler via blankett i metodboken
- ansvarar för att orosanmälan, när så krävs, sker enligt socialtjänstlagen 14 kap § 1
- ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal

Förskolans/skolans medarbetare

- har ansvar för kontakter med barnet/eleven och vårdnadshavare
- som får information om eller bevittnar en kränkande eller diskriminerande händelse ska informera förskolechef/rektor och dokumentera på avsedd blankett
- informerar elever och föräldrar om Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetslaget

- där kan man i första hand få stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen
- diskuterar med barn och elever frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som förskolans och skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö samt skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas.

Genom regelbundna samtal i klasserna och på fritidshemmen kring värdegrundsfrågor förankrar och utvecklar vi dessa värden tillsammans med eleverna. De olika diskrimineringsgrunderna diskuteras i undervisningen och vi tar fram konkreta exempel på vad som kan upplevas som diskriminerande. Regelbundet genomförs övningar kring värdegrundsfrågor där vi via litteratur, film och drama konkretiserar dilemman i vardagen. På klassråd, fritidsråd och elevråd tar vi upp aktuella händelser i vardagen kring vår värdegrund. Vid föräldramöten och på föräldraråden informeras och diskuteras likabehandlingsplanen. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida.

Det kontinuerliga arbetet med att uppfylla målen i planen sker utifrån faktainsamling, utvärdering och uppföljning d.v.s. hur planen fungerar i det dagliga skol-respektive fritidshemsverksamheten, i samband med incidenter och i samtal med elever och föräldrar.

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt! Vid minsta misstanke om diskriminering, trakasserier, kränkningar eller nätmobbning startas alltid en utredning och nödvändiga åtgärder vidtas och följs upp.

Det främjande arbetet på Sånnskolan bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och utgår från de normer och värden som skollagen föreskriver. De främjande insatserna beaktas vid planering och genomförande av undervisningen, raster och i fritidshemmets verksamhet. Varje år genomför huvudmannen en enkät om trygghet och trivsel. Utifrån resultatet revideras planen. Därutöver görs varje år undersökningar med hjälp av t.ex. trivselenkät och sociogram både i skola och på fritidshemmen.

Aktiva åtgärder utifrån kartläggningar

- Skolans ordningsregler revideras vid varje läsårsstart och varje klass har möjlighet att lämna synpunkter som behandlas på elevrådet och därefter görs eventuella ändringar.
- Arbetslagen har vid arbetslagsträffarna elevvård som en stående punkt. Vid behov deltar specialpedagog och rektor.
- Rastvärdar finns ute enligt schema varje rast och cirkulerar på hela skolgården. Respektive lärare informerar rastvärdar vilka elever som behöver extra stöd på rasterna. Arbetslag kring dessa elever har alltid någon personal ute.
- På vissa områden på skolgården där det ofta uppstår bråk, ex fotbollsplan finns uppgjort schema för klasserna.
- I matsalen har varje klass bestämda bord och platser och det finns alltid minst en vuxen med som äter med eleverna.

6.2 Förebyggande

Verktyg för att löpande främja lika rättigheter och möjligheter samt nolltolerans mot kränkningar.

Självreglering - Lyssna, fokusera, ta instruktioner, verbal självreglering, impuls kontroll, kunna vänta.

Samspelsfärdigheter - Turtagning, känna samhörighet, bry sig visa omsorg, bra sätt att samspela, positiv självhävdelse.

Empati - Läsa egna känslor, läsa av andras känslor, förstå olikheter i perspektiv, behov, preferenser, förstå att känslor förändras.

Hantering av känslor - Registrera starka känslor, lugna ner starka känslor, stresshantering.

Tänkande - Reflektion, metakognition, problemlösning, minne, be om hjälp.

Ansvarstagande - för sina studier och sin arbetsmiljö.

- Med hjälp av olika media, film, drama, skönlitteratur etc. arbetar vi förebyggande kring värdegrundsfrågor. Förslag: SVT-Play "vara vänner" samt SLI "Rättens Riddare".
- Utifrån ålder och mognad diskuteras om kränkningar som kan förekomma via "nätet".
- Vi genomför diverse gemensamma relationsfrämjande aktiviteter ex, FN-dagen, miljödag, alla hjärtans dag där eleverna möts. Lektioner eller aktiviteter genomförs regelbundet med andra klasser inom stadiet.
- På fritidshemmet genomförs gemensamma aktiviteter för att stärka socialt samspel och gemenskap mellan eleverna.
- Skolans elevhälsoteam har en kontinuerlig dialog med skolans rektorer kring elevernas psykiska hälsa och hur den påverkas av diskriminering, särbehandling eller annan kränkande behandling eller skolans psykosociala arbetsmiljö i sin helhet.
- På elevhälsoteam följer Vi regelbundet upp elevernas frånvaro.
- Vid organisering av klasser och grupper tar vi hänsyn till hur vi fördelar elever så att alla kommer till sin rätt utifrån sina förutsättningar.
- Sånaskolan har en AMOR-grupp i 4-6 som funderar kring värdegrund i klasserna.

7. Kartläggning av nuläget

Resultaten från trygghet och trivsel enkäten analyseras och resultatet diskuteras i arbetslagen för nödvändiga och lämpliga åtgärder för skolan och fritidshemmen.

Trivselenkäten genomförs på fritidshemmen sammanställs för varje avdelning och åtgärder vidtas efter elevernas behov och önskemål.

Rutiner finns för att tidigt kunna främja, förebygga, upptäcka och åtgärda diskrimineringar trakasserier och kränkningar t ex kontinuerlig dialog med elever på klassråd, elevråd, fritidsråd och slumpvisa intervjuar på grupp och individnivå.

Dokumentation kring kränkningar förs fortlöpande så att man kan följa hela processen från upptäckt till vidtagna åtgärder, samt vilka uppföljningar som skett. All dokumentation kring ärendet förvaras hos rektor när ärendet avslutats.

8. Framtagande av planerna

Skolans plan mot kränkningar och diskrimineringar är framtagen i samarbete mellan rektor, lärare, elevhälsoteam, elevråd och elever utifrån kartläggningar och enkäter. Via föräldramöten och föräldraråd kan vårdnadshavare lämna synpunkter på planen.

9. Förankringsarbete

Skolans plan mot kränkningar och diskrimineringar är känd och förankrad hos elever, medarbetare och vårdnadshavare. Eleverna är delaktiga i framtagandet och genomförandet via klassråd och elevråd. Planen är regelbundet föremål för diskussion i olika skolämnen. Planen presenteras för och diskuteras av föräldrarådet. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida:

www.kristianstad.se/sannaskolan

10. Utvärdering

Planen utvärderas årligen i slutet på läsåret i samråd med eleverna och personalen. Planen har blivit ett självklart redskap för att dokumentera händelser som sker i det dagliga arbetet. Vi kan genom denna dokumentation analysera hur trenden ser ut när det gäller vilken typ av kränkningar som är vanligast och på så vis forma vårt arbete i t ex kamratgrupperna utifrån detta. Med hjälp av utvecklingssamtalen, sociogram, observationer på skolgården samt diskussioner med elever både individuellt och kollektivt kan vi få en god bild av hur eleverna fungerar i det sociala samspelet på skolan och fritidshemmet.

11. Föregående års plan

Genomförda kartläggningar har sammanfattningsvis visat att kamratskap eleverna emellan och relationen mellan eleverna och de vuxna på skolan beskrivs som vänligt och respektfullt. Det ingår som en väsentlig del i vårt dagliga arbete att säkra och utveckla den goda stämningen på Sånnskolan genom att ständigt arbeta med trygghet, trivsel och bemötande.

De fall av kränkningar och/eller diskrimineringar som kommit till vår kännedom förs en diskussion kring varför skolans plan mot diskrimineringar och kränkningar inte kunde förebygga eller förhindra detta och hur vi kan förebygga att det händer igen. Vid behov ska planen uppdateras utifrån förekomna fall av kränkningar/diskrimineringar eller rutinerna förändras.

12. Innevarande års plan

Planen följs upp vid terminsslut och utvärderas vid läsårsslut på klassråd, elevråd och av arbetslagen. Efter genomförda kartläggningar diskuteras resultat direkt i respektive arbetslagen och planen revideras och sammanställs av rektor.

13. Kompetens

Vi undersöker fortbildningsbehoven i diskussioner, genomför fortbildningar bland annat genom tematisering på arbetslagsträffar, externa föreläsare och Skolverkets allmänna råd och utvärderar våra insatser för att se om de ger förväntat effekt. Vi tar även reda på vilken typ av kompetensutveckling vi behöver utifrån våra lokala behov.

14. Arbetsgång vid utredning av kränkande behandlingar och diskrimineringar

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan vara fysiska (exempelvis slag och knuffar), verbal (exempelvis hot och tillmälen), psykosociala (exempelvis utfrysning och ryktesspridning) eller texter/bilder (exempelvis klotter, brev, sms och e-post).

1. Meddela händelsen till rektor.
2. Rektor och den som upptäckt startar utredning på blankett "**Dokumentation vid diskriminering och trakasserier/kränkande behandling**" som finns i metodboken. (under barn-och-elever/trygghet och trivsel/likabehandling)
3. I utredningen skall beskrivas förlopp **och** orsaken till händelse, vilka åtgärder som vidtas, uppföljning och hur man avser agera så att liknande händelser förhindras i framtiden.
4. Berörd lärare/pedagog meddelar skyndsamt vårdnadshavare att utredning startats.
5. Rektor meddelar Huvudman på avsedd blankett "Utredning av omständigheter kring anmäld kränkning".
6. Fortsatt uppföljning och dokumentation tills ärendet är avslutat.

**Arbetsgång när elev kränker, hotar eller misshandlar elev eller personal
och när personal eller annan vuxen kränker, hotar eller misshandlar elev****A) Mellan elever**

1. Gå alltid in och bryt när du ser att det strider mot diskrimineringsgrunderna eller kränker individen, vem det än gäller.
2. Om det inte går att bryta, tillkalla akut hjälp av andra vuxna.
3. Vid behov tillkallas polis i första hand av skolledning, i andra hand av annan vuxen. 4. En skadebedömning görs och skolsköterska/vårdcentral/sjukhus kontaktas för eventuell vård.
5. Den vuxne som upptäcker eller får anmälan om en kränkande handling/hot eller våld mellan elever samtalar direkt med berörda parter och skaffar sig en bild av händelsen.
6. Mentor/klasslärare samt rektor informeras.
7. Mentor/klasslärare i samråd med berörda vuxna fattar beslut om ytterligare enskilda och/eller gemensamma samtal mellan eleverna.
8. Mentor/klasslärare kontaktar vårdnadshavare till de inblandade.
9. Den som bevittnar eller först informeras om händelsen ansvarar för att händelsen och alla samtal dokumenteras på avsedd blankett.
10. Vid behov ska ett åtgärdsprogram upprättas för alla inblandade parter. Alla samtal och uppföljning dokumenteras på avsedd blankett eller bilagor därtill.
11. Fortsätt hantera händelsen enligt ansvarsfördelningen.

B) Mellan elev – vuxen

1. Om en elev kränker/hotar eller misshandlar en vuxen kontaktas rektor.
2. Rektor eller av denne utsedd person gör en utredning.
3. Rektor dokumenterar händelsen och eventuellt åtgärdsprogram upprättas. Bedömning måste göras om det är lämpligt att berörd personal och elev skall ha fortsatt kontakt. Alla samtal och uppföljning dokumenteras på avsedd blankett eller bilagor därtill.
4. Fortsätt hantera händelsen enligt ansvarsfördelningen.

C) Mellan vuxen – elev

1. Om en vuxen kränker/hotar eller misshandlar en elev, vänder sig eleven eller elevens vårdnadshavare till rektor, skolsköterska, kurator eller annan personal.
2. Rektor eller av denne utsedd person gör en utredning.
3. Rektor dokumenterar händelsen och eventuellt åtgärdsprogram upprättas. Bedömning måste göras om det är lämpligt att berörd personal och elev skall ha fortsatt kontakt. Alla samtal och uppföljning dokumenteras på avsedd blankett eller bilagor därtill.
4. Fortsätt hantera händelsen enligt ansvarsfördelningen.

D) När rektor har kränkt/hotat/misshandlat elev

1. Om en elev känner sig kränkt, hotad eller utsatt för våld av rektor, vänder sig eleven eller elevens vårdnadshavare till skolchefen.
2. Skolchefen vidtar lämpliga åtgärder.

Checklista

- Det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår
- Planen är daterad och vem som ansvarar framgår
- Resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan
- Planen är upprättad i samverkan mellan barn/elever
- Planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och skollledning
- Elevhälsan har varit delaktig (skola)
- En kartläggning är gjord på individ-grupp och organisationsnivå
- Den fysiska miljön är beaktad
- Hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet
- Arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:
- Undersöka
 - Analysera
 - Åtgärda
 - Utvärderas och följs upp
- Det fortlöpande arbetat dokumenteras
- Främjande insatser finns beskrivna
- Förebyggande insatser finns beskrivna
- En kartläggning av nuläget är gjord
- Rutin för anmälan till förskolechef/rektor finns och följs
- Rutin för anmälan till skolchef finns och följs
- Planen finns på verksamhetens hemsida

Uppföljning skett: 2019-10-04

Ansvarig: Rektor Carina Jörnland och kurator Linda Ervik